

Arkivsak-dok. 23/02700-51
Saksbehandler Bjarte Andreas Kvalheim

Saksgang

Møtedato

Formannskapet

27.08.2026

44/26

Saksframlegg

Kjøp av eiendommen Hessvika – gnr./bnr. 50/5

Kommunedirektørens innstilling:

Farsund kommune kjøper eiendommen Hessvika (gnr./bnr. 50/5) for kr 5 182 000.

Kjøpesum, dokumentavgift og tinglysingsgebyr, samlet kr 5 312 095, finansieres med kr 1 000 000 i tilskudd fra Agder fylkeskommune og kr 4 312 095 i ubrukte lånemidler.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre kjøpet.

Vedlegg

Forespørsel om kjøp og offentlig sikring av Hesviga kystbruk ved Varnes - 50/5

Protokoll fra årsmøte i Sameiet Hesvik 6. august 2026

Budjournal for Viganveien 431

Salgsoppgave – Viganveien 431, Hessvika

Oppsigelse av stiavtale - 50/5 (Hessvika)

Saksutskrift - Forespørsel om kjøp og statlig sikring av eiendommen Hessvika – gnr/bnr 50/5

Saksutskrift - Hessvika (gnr./bnr. 50/5) – ny søknad om statlig sikring

Særutskrift - Tilskudd til kjøp av Hessvika

Kopi - Vurdering og prioritering av søknader om statlig sikring av friluftslivsområder i Agder - 2026

Avslag på søknad om tilskudd - Hesvik (Hessvika) - 50/5

Avslag på søknad om sikring - Hesvik (Hessvika) - 50/5

Saken kort fortalt

- Eierne av Hessvika har tilbudt Farsund kommune å kjøpe eiendommen for kr 5 182 000.
- Formannskapet fant i august 2025 eiendommen interessant for offentlig eie, men vedtok å utsette saken for forhandling med fylkeskommunen om finansiering av kjøpet.
- Agder fylkeskommune har gitt kr 1 000 000 i tilskudd til kjøp og utvikling av eiendommen.
- Ny søknad om statlig sikring ble avslått av Miljødirektoratet. Avslaget bygger på tidligere vurdering om at statlig sikring kan medføre økt bruk av området til friluftsliv, som kan komme i konflikt med verneverdiene i landskapsvernområdet.
- Kommunedirektøren vurderer at et offentlig kjøp vil sikre allmennhetens tilgang til og bruk av Hessvika og bidra til å ivareta eiendommens friluftslivs- og kulturhistoriske kvaliteter over tid.
- Kommunedirektøren anbefaler at Farsund kommune kjøper eiendommen.

Bakgrunn

Formannskapet behandlet spørsmålet om mulig kjøp av eiendommen Hessvika (gnr./bnr. 50/5) første gang i møte 15. februar 2024. Det ble da vedtatt at Farsund kommune skulle søke om at eiendommen blir et statlig sikret friluftslivsområde. Samtidig ble det presisert at formannskapet ikke ville ta stilling til eventuelt kjøp før svar på søknaden forelå.

Søknad om statlig sikring ble sendt til Miljødirektoratet innen fristen 15. januar 2025. Agder fylkeskommune anbefalte i brev til Miljødirektoratet 9. april 2025 statlig sikring av Hessvika, mens Statsforvalteren i Agder uttalte seg negativt til søknaden i brev til Miljødirektoratet 27. mai 2025.

Miljødirektoratet avsto søknaden i vedtak 3. juli 2025. Det fremgår av vedtaket at Miljødirektoratet la avgjørende vekt på statsforvalterens uttalelse.

Saken ble deretter behandlet i formannskapet 28. august 2025 (sak 38/25). Formannskapet fant eiendommen interessant for offentlig eie, men vedtok å utsette saken for forhandling med fylkeskommunen om finansiering av kjøpet.

I etterfølgende dialog med fylkeskommunen ble kommunen oppfordret til å sende søknad om prosjektstøtte gjennom ordningen for kystkultur og uthavner. Det ble derfor 20. oktober 2025 sendt en søknad om kr 2 650 000 i tilskudd til prosjektet «Hessvika – kjøp og utvikling av eiendom for friluftsliv og kulturmiljø».

Søknaden om prosjektstøtte ble behandlet i hovedutvalg for næring, kultur og miljø 27. november 2025. Hovedutvalget vedtok å gi tilskudd på kr 1 000 000 til kjøp og utvikling av eiendommen. Det ble stilt vilkår om at kommunen skulle undersøke muligheten for å sende en ny søknad om statlig sikring, der det søkes om statlig tilskudd til 50 prosent av sikringskostnadene.

I forkant av fylkeskommunens behandling hadde formannskapet i møte 20. november 2025 (sak 57/25) vedtatt at kommunen skulle sende ny søknad dersom fylkeskommunen vedtok å gi tilskudd til kjøp og utvikling av eiendommen. Farsund kommune sendte derfor 15. januar 2026

ny søknad om statlig sikring av eiendommen med statlig tilskudd til inntil 50 prosent av sikringskostnadene.

Agder fylkeskommune anbefalte i sin vurdering 1. april 2026 at Hessvika skulle statlig sikres.

Miljødirektoratet avslo den nye søknaden i vedtak 25. juni 2026. Direktoratet viste til vurderingene som lå til grunn for det tidligere avslaget, og kunne ikke se at den nye søknaden inneholdt opplysninger som ga grunnlag for en annen vurdering. Det er ikke klageadgang for ordningen.

Vurdering

Eiendommen Hessvika inngår i et sammenhengende kyst- og friluftslivsområde på nordvest-Lista, med betydelige friluftslivs- og kulturhistoriske kvaliteter, blant annet knyttet til kyst- og krigshistorie samt naturmangfold.

Eiendommen har en nøkkelfunksjon i dette området på grunn av sin beliggenhet mellom Varnes fyr og Varnes fort. På grunnlag av stiavtale med tidligere grunneier ble det etablert tursti over eiendommen som knytter fyret og fortet sammen. Turstien passerer tett på bygningene på eiendommen, og det er tvilsomt om ferdselen langs den etablerte stien kan baseres på allemannsretten og friluftsloven alene. Stiavtalen ble sagt opp av dagens grunneiere 5. september 2025 med henvisning til et mulig salg av eiendommen.

Det har vært dialog med flere aktuelle aktører innen friluftsliv, kulturminnevern og formidling som har vist interesse for å bidra, blant annet Den Norske Turistforening, Lister friluftsråd og Lister Forsvarshistoriske Forening.

Da formannskapet behandlet spørsmålet om kjøp 28. august 2025, fant formannskapet eiendommen interessant for offentlig eie, men utsatte saken for forhandling med fylkeskommunen om finansiering av kjøpet. Agder fylkeskommune vedtok i etterkant et tilskudd på kr 1 000 000 til kjøp og utvikling av eiendommen.

Miljødirektoratets avslag på søknaden om statlig sikring bygger på vurderingene fra 2025, der det ble vist til at statlig sikring kan medføre økt bruk av området til friluftsliv, som kan komme i konflikt med verneverdiene i landskapsvernområdet. Kommunedirektøren legger til grunn at formålet med et kjøp først og fremst er å opprettholde dagens muligheter for friluftsliv i Hessvika, herunder ferdselen mellom Varnes fyr og Varnes fort, ikke å øke bruken av området. Eventuell tilrettelegging vil naturligvis måtte skje innenfor gjeldende vernebestemmelser.

Dagens eiere har i protokoll fra årsmøtet 6. august 2026 opplyst at de ved et endelig nei fra kommunen vil engasjere megler og legge eiendommen ut for salg. Ved et salg til ny privat eier vil kommunen ikke ha noen avtale som sikrer allmennhetens ferdsel langs den etablerte stien, og det er ikke gitt at en ny eier vil inngå en tilsvarende avtale.

Etter en samlet vurdering mener kommunedirektøren at kommunen bør kjøpe eiendommen for å sikre allmennhetens tilgang til og bruk av Hessvika som friluftslivsområde og ivareta eiendommens friluftslivs- og kulturhistoriske kvaliteter over tid. Kommunedirektøren anbefalte også kjøp da saken ble behandlet i august 2025, før fylkeskommunens tilskudd forelå, og

vurderingen av kjøpsspørsmålet er ikke endret. Kommunedirektøren anbefaler derfor at Farsund kommune kjøper eiendommen.

Økonomiske konsekvenser

Kjøpesummen for eiendommen er kr 5 182 000. I tillegg kommer dokumentavgift på 2,5 prosent av kjøpesummen og tinglysingsgebyr på kr 545. Samlet kostnad ved kjøp utgjør dermed kr 5 312 095.

Agder fylkeskommune har vedtatt å gi tilskudd på kr 1 000 000 til kjøp og utvikling av eiendommen. Kommunens finansieringsbehov ved kjøpet utgjør etter dette kr 4 312 095. Dagens eiere har opplyst at det kan være aktuelt å avtale betaling av kjøpesummen over tid, men dette er ikke nærmere avklart.

Et kommunalt eierskap vil også medføre fremtidige kostnader til drift, vedlikehold og eventuell tilrettelegging av området. Det kan søkes om tilskudd til eventuelle tilretteleggingstiltak gjennom aktuelle tilskuddsordninger.

Konsekvenser for barn og unge

Et offentlig kjøp av eiendommen vil sikre at området forblir tilgjengelig som friluftslivsområde for barn og unge. Området gir gode muligheter for naturopplevelser og læring i et kulturhistorisk landskap, og kan brukes både i undervisning og på fritiden.

Konsekvenser for klima og miljø

Kjøp av eiendommen vurderes ikke å ha konsekvenser for klima eller miljø. Eiendommen ligger innenfor Listastrendene landskapsvernområde, og vernebestemmelsene gjelder uavhengig av eierskap.

Konsekvenser for folkehelse

Et offentlig kjøp av eiendommen vil sikre allmennhetens tilgang til og bruk av Hessvika som friluftslivsområde, herunder muligheten til å gå mellom Varnes fyr og Varnes fort. Området gir gode muligheter for fysisk aktivitet, naturopplevelser og rekreasjon, noe som har positiv betydning for folkehelsen.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at Farsund kommune kjøper eiendommen Hessvika (gnr./bnr. 50/5). Et kjøp vil sikre allmennhetens tilgang til og bruk av Hessvika som friluftslivsområde, herunder muligheten til å gå mellom Varnes fyr og Varnes fort, og bidra til at eiendommens friluftslivs- og kulturhistoriske kvaliteter ivaretas over tid.